

ארבעת הבנים בהגדה / הרבנית עידית איצקוביץ

(דף זה אינו הדף המקורי של השיעור. הכנו אותו על בסיס ההקלטה על מנת לעזור בהבנת השיעור)

עייני במקורות הבאים ועני על השאלות¹:

- על איזו מצווה משוחחים עם כל אחד מהבנים?

- מהי התשובה לכל אחד מהבנים?

1. הבן החכם (שמות ו', י"ז – כ"ה)

[יז] שמור תשמרון את מצות ה' אלהיכם ועדתי וחקיו אשר צוה: **[יח]** ועשית הישר והטוב בעיני ה' למען ייטב לך ובאת וירשת את הארץ הטבה אשר נשבע ה' לאבותיך: **[יט]** להדף את כל איביך מפניך כאשר דבר ה': **[כ]** כי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדת והחקים והמשפטים אשר צוה ה' אלהינו אתכם: **[כא]** ואמרתי לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' ממצרים ביד חזקה: **[כב]** ויתן ה' אותות ומפתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל ביתו לעיניו: **[כג]** ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו: **[כד]** ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה ליראה את ה' אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיתנו כהיום הזה: **[כה]** וצדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלהינו כאשר צונו:

2. הבן הרשע (שמות י"ב, כ"א – כ"ז)

[כא] ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח: **[כב]** ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר: **[כג]** ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: **[כד]** ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם: **[כה]** והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן ה' לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: **[כו]** והיה כי יאמרו אליכם בנים מה העבדה הזאת לכם: **[כז]** ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו:

3. הבן התם (שמות י"ג, י"א – ט"ז)

[יא] והיה כי יבא ה' אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לך ולאבותיך ונתנה לך: **[יב]** והעברת כל פטר רחם לה' וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים לה': **[יג]** וכל פטר חמר תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה: **[יד]** והיה כי ישאלך בנה מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים: **[טו]** והיה כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זבח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: **[טז]** והיה לאות על ידך ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

4. הבן שאינו יודע לשאול (שמות י"ג, ה' – י')

[ה] והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והחיו והיבוי אשר נשבע לאבותיך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה: **[ו]** שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג לה': **[ז]** מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר בכל גבלך: **[ח]** והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים: **[ט]** והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיוך כי ביד חזקה הוצאך ה' ממצרים: **[י]** ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה:

¹ שימי לב – מקורות אלו הינם המקור לשאלות הבנים בתורה. בהגדה של פסח, שונו חלק מהתשובות ע"י בעל ההגדה, אך זהו נושא לפעם אחרת...